

Trysil Venstre

venstre

Program for perioden 2007 – 2011

Innhold:

Vital kommune	3
Du er sjefen!	5
Stemmemakt og borgermakt	5
Lokaldemokrati	5
En moderne miljøkommune	6
La Innbygda være et grønt sentrum	6
Bedre infrastruktur	6
Globalt klimaansvar	6
En kommune for alle	8
Tilgjengelig for alle	8
Det kreative og nyskapende Trysil	9
Bedre hverdag for arbeidsskapere	9
Enklere og mer rettferdige avgifter	9
Trysil som næringsaktør	9
Kommunal økonomi	10
Feie for egen dør	10
En trygg, raus og inkluderende kommune	11
Den engasjerte borgeren	11
Individuelle løsninger	11
Hjelp til dem som har det vanskeligst	11
Sjenkesteders ansvar og kommunens oppfølging	12
Psykisk helse	12
En trygg kommune	12
Bedre eldreomsorg	12
Kamp mot diskriminering	13
En skole for kunnskap og like muligheter	14
Et spennende skoletilbud	14
Sats på læreren	14
Et godt skolemiljø og læringsmiljø	14
Rettferdige karakterer	15
Hør mer på eleven	15
Sats på yrkesutdanning	15
Fleksible barnehager	16
En levende kulturkommune	17
Idrett for alle	17

Vital kommune

Venstre er et sosialliberalt parti som kombinerer frihet for den enkelte med ansvar for fellesskapet. Frihet gir grobunn for kreativitet og skaperkraft. Det gode liv skapes av frie mennesker som tar egne valg og som føler ansvar for omgivelsene. Trysil skal være en varm og inkluderende kommune med et mangfoldig kulturliv og et innovativt og bærekraftig næringsliv. Reduksjon av klimagassutslipp skal være på dagsorden i alle sektorer.

Frivillighet og engasjement

Enhver Trysilborger skal ha mulighet til å påvirke utviklingen i eget nærområde. Beslutningene må tas så nært dem det gjelder som mulig. Fremtidens Trysil skapes av engasjerte innbyggere som brenner for noe, enten det gjelder nedleggingstruede skoler, verdighet for våre eldre og de svakere stilte, fritidstilbud for ungdom eller flere barnehageplasser. Åpenhet og innsyn gir bedre muligheter for innflytelse. Venstre vil styrke innsynet i kommunale prosesser og inkludere flere frivillige organisasjoner i styringen av kommunen.

Trygg og varm kommune

Tilgjengelighet og fleksibilitet bør kjennetegne omsorgstjenestene i Trysil. Byråkratiet må forenkles og tjenestene må tilpasses den enkeltes behov. Alle må sikres trygghet i hverdagen og et godt sted å bo. Trygghet er en forutsetning for frihet. Trysil skal være en trygg kommune å ferdes i. All vold må bekjempes.

En verdig alderdom

Venstre vil gi eldre mennesker trygghet og valgfrihet. Alle skal kunne bo hjemme så lenge de ønsker, men samtidig skal det bli lettere å få plass på sykehjem, aldershjem og trygdeboliger. Venstre vil føre en politikk som også fokuserer på at de eldre ikke bare skal ha et sted å være, men der innhold i livet står sentralt.

Miljøvennlig og tilgjengelig

Rent vann, frisk luft, grønne lunger er Trysils naturlige forutsetninger, og vi må la dette også ligge til grunn i tettbygde områder, særlig i sentrum i Innbygda. Utviklingen i Innbygda må ikke gå på bekostning av en grønn profil, og vi må åpne opp området mellom Storgata og elva, slik at vi stolt kan vise frem det beste av Trysil – vakker natur. Utslippet av klimagasser må reduseres og Trysil må ta en større del av ansvaret gjennom å sørge for å redusere egne utslipp i tråd med Kyoto-protokollen.

Et bærekraftig næringsliv

Trysil må legge til rette for å få til mer næringsvirksomhet i kommunen. Dette er viktig for at vi skal gjøre oss mindre avhengige av statlige overføringer, og for å kunne skape en sikkerhet rundt primæroppgavene til kommunen, nemlig helse og utdanning. Venstre vil styrke samarbeidet mellom næringsliv, høyskoler/universiteter og kommunen. Videre må regelverket knyttet til næringsetablering forenkles. Trysils fortrinn i å ha store skogressurser må i langt større grad benyttes til fremstilling av biodrivstoff/brensel. Dette burde vi ha gode muligheter til å skape mange arbeidsplasser av.

Muligheter for alle

Venstre vil satse på en god offentlig skole, der kvalitet står i sentrum. Læringen må være tilpasset den enkelte, og lærerne må gis større pedagogisk frihet til å utarbeide egnede undervisningsopplegg. Skolene må få bedre muligheter for spesialisering og utvikling av egenart. Venstre vil dessuten tilby lærerne videreutdanning i form av et kompetanseår. Et overordnet mål er at alle elever skal få en tilpasset opplæring. Det målet når vi best ved å satse på lærerne og lytte til elevene.

Mangfoldig og inkluderende

Trysil skal være en åpen og tolerant kommune som har rom for ulikhet og mangfold. Vi vil ha et rikt og mangfoldig kulturtilbud. Vi vil kjempe for likeverd og likestilling mellom innbyggerne. Kommunen er en stor arbeidsgiver og må sikre mangfold og inkludering på kommunale arbeidsplasser. Diskriminering må bekjempes enten den skjer på bakgrunn av kjønn, hudfarge, legning, religion eller nedsatt funksjonsevne. Kommunen skal være åpen og tilgjengelig for alle.

Du er sjefen!

Stemmemakt og borgermakt

Et levende folkestyre er avhengig av at borgerne på enklest mulig måte kan orientere seg om offentlige beslutningsprosesser og vedtak. Venstre vil at borgerne skal ha mulighet til å påvirke de politiske beslutningene hele tiden – også utenom valgene.

Venstre vil:

- *innføre 16-årig stemmerett for å inkludere ungdom i det formelle demokratiet og øke valgdeltagelsen blant ungdom.*
- *sikre større åpenhet i kommunen. Informasjon fra kommunen som ikke er unntatt offentlighet skal være gratis og lett tilgjengelig for alle.*
- *at kommunalt ansatte fritt skal kunne uttale seg om forhold som har offentlighetens interesse.*
- *gi grendeutvalg, elev-/ungdomsråd, foreldreutvalg, frivillige organisasjoner og andre aktører en bedre mulighet til å komme med innspill i saker som angår dem.*

Lokaldemokrati

Venstre vil at flest mulig beslutninger skal tas lokalt, fordi borgerne selv er de beste til å bestemme over lokale forhold, og at tryslinger stort sett vet best hva tryslingene trenger. Venstre mener at vettet er jevnt fordelt, og at kommunen derfor må bli tildelt ytterligere ansvar og makt.

Venstre vil:

- *styrke kommunens økonomi for å øke det lokale handlingsrommet.*
- *jobbe for at kommunen får overført flere oppgaver og midler fra høyere nivåer.*

En moderne miljøkommune

Trysil skal også ta ansvar for å redusere de globale miljøutfordringene: Utslipp av klimagasser, miljøgifter og tap av biologisk mangfold. Venstre vil legge dette til grunn for alle politiske vedtak, og gjøre Trysil til en av de fremste kommuner i Norge til å ta i bruk ny miljøteknologi og å ta ansvar for naturen. Som reiselivskommune bør vi ha en helhetlig profil der vi må bli flinkere til å vise frem det beste av Trysil.

La Innbygda være et grønt sentrum

Innbygda ligger nydelig til i et samspill med skogen, elva og fjellet. Også i selve sentrum bør vi streve etter å få en enda grønnere profil.

Venstre vil legge bedre til rette for å kunne ferdes i sentrum med sykkel eller til fots, og opparbeide området mot Trysilelva ytterligere som en grønn lunge midt i sentrum, og der elva blir langt mer tilgjengelig.

Venstre vil:

- utvikle området mellom sentrumsbebyggelsen og Trysilelva som det grønne sentrumet.
- Jobbe for å anlegge en park med scene i dette området, som kan bli det naturlige møtepunktet i bygda.

Bedre infrastruktur

Venstre er avhengig av god infrastruktur og kollektivtransport for å utvikle mulighetene for reiseliv og næringsvirksomhet i Trysil. Riksvei 25 til Elverum kan ikke få lov til å forfalle. I tillegg er det viktig å ha et godt kollektivtilbud også innad i Trysil, særlig for de som ikke eier bil. Et smart rutetilbud som baseres på når folk har behov for transport må ligge til grunn. Trysil er også avhengig av ytre forhold, særlig at hovedfartsårene inn til Elverum er av god kvalitet. Her må Trysil hjelpe til med å dra lasset.

Venstre vil:

- videreføre forsøket med "hjem for en 50-lapp".
- jobbe for å senke prisene på kollektivreiser i Trysil.
- jobbe for at kvaliteten på riksvei 25 blir bedre.
- jobbe for at E6 blir lagt til Østerdalen.
- jobbe for å bidra til å utrede høyfartsbane mellom Oslo og Trondheim via Elverum.

Globalt klimaansvar

Klimaendringer påvirker oss alle, og er en av de alvorligste truslene verden står overfor. Venstre vil sørge for at Trysil oppfyller sin del av Kyoto-avtalen, blir ledende i anvendelsen av ny miljøteknologi, og gjør det enkelt å ta klima-, energi- og ressursvennlige valg.

Venstre vil:

- *jobbe for å lage en lokal klimaplan som forplikter kommunen til å ha et kontinuerlig fokus på bærekraftig handling i et miljø- og klimaperspektiv.*
- *fremme bruk av vannbåren varme i alle nybygg.*
- *avvikle bruk av all olje til oppvarming i kommunale bygg i Trysil innen 2011.*
- *sørge for at alle kommunale bygg varmes opp ved hjelp av energieffektive metoder, slik som fjernvarme, biobrensel eller jordvarme.*
- *at det offentlige går i front ved innføring av energisparende tiltak, som for eksempel temperaturstyring og tidsbrytere, og Venstre har som mål at alle kommunens virkeområder blir ISO 14001/EMAS eller Miljøfyrtårn-sertifiserte, eller har tilsvarende standard.*
- *fordoble fjernvarmedekningen i Trysil.*
- *arbeide for bruk av energieffektiv teknologi og bygningsmateriale i alle nybygg i Trysil.*
- *arbeide for at pumpestasjoner for biodrivstoff skal bli satt opp i Trysil innen utgangen av 2008.*
- *at alle biler som brukes av det offentlige bruker lav-/nullutslippsteknologi, slik som biodrivstoff, elektrisitet eller hydrogen.*
- *sette krav om biodrivstoff- eller hydrogenbusser i Trysilregionen.*
- *sette krav om lav-/nullutslippsteknologi ved utlysning og utsteding av taxiløyver.*

En kommune for alle

Tilgjengelig for alle

Trysil er for dårlig tilrettelagt for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det må gjøres et omfattende arbeid for å gjøre kommunen tilgjengelig. Universell utforming må være førende for planlegging av alle offentlige rom. Universell utforming betyr at alt offentlig rom utformes slik at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte. Dette vil gjøre hverdagen enklere for alle.

Venstre vil:

- la universell utforming være førende for planlegging av alle offentlige rom.
- stille krav om universell utforming når kommunen kjøper inn alle typer varer og tjenester.
- foreta en systematisk utbedring av gater, plasser og steder med dårlig tilgjengelighet.
- sikre alle tilgang til offentlige kontorer og møterom.
- sikre god snørydding.
- sørge for at Trysils offentlige etater og foretak har nettsider som er tilgjengelige for alle, herunder at sidene er tilrettelagt for blant annet blinde og svaksynte.

Det kreative og nyskapende Trysil

Trysil skal være stavtaket foran. For at dette skal bli et uttrykk som også kan brukes utenom festtalene, fokuserer Venstre på å skape et godt næringsklima, spesielt for små og mellomstore bedrifter, og jobber for å forbedre offentlig sektor. Dette er avgjørende for å sikre flest mulig arbeid, og for å sikre inntekter til å bedre velferdstilbudet.

Trysil må utvikle et enda bedre samarbeid med nærliggende kommuner for å videreutvikle regionen til et attraktivt næringsområde.

Bedre hverdag for arbeidsskapere

Et dynamisk næringsliv og samfunn trenger både arbeidsskapere og arbeidstagere. Venstre ønsker å skape en enklere hverdag for småbedriftseiere i Trysil, og legge til rette for at flere kan skape og utvikle nye bedrifter. Trysil skal tiltrekke seg kompetanse og arbeidskraft, og vi må jobbe for å få flere helårs arbeidsplasser.

Venstre vil:

- *redusere skjemaveldet.*
- *at all saksbehandling for næringslivet skal kunne skje elektronisk.*
- *gjøre kommunens servicekontor for næringslivet mer tilgjengelig for brukere gjennom lengre åpningstider ved å for eksempel ha en "langdag" pr uke, og bedre markedsføring.*
- *at kommunen skal hjelpe de som vil starte sin egen bedrift med rådgivning om hvor disse kan få tilgjengelig start- og utviklingskapital, nettverksrådgivning og råd og veiledning rundt bedriftsledelse.*

Enklere og mer rettferdige avgifter

Venstre går inn for et enklere og mer rettferdig skatte- og avgiftssystem.

Venstre vil:

- *sørge for at Trysil fortsatt skal ha lave kommunale avgifter.*
- *gå imot økt eiendomsskatt i Trysil. Nok er nok.*
- *bruke avgifter og avgiftslettelser for å vri forbruket i en mer miljøvennlig retning.*
- *rydde opp i avgifts- og gebyrjungelen. Et gebyr skal ikke være på mer enn det tjenesten faktisk koster.*
- *arbeide for å fjerne arbeidsgiveravgiften på lærlinger og lære kandidater, slik at det blir enklere for disse å komme i jobb.*

Trysil som næringsaktør

Trysil kommune innehar en viktig rolle som tilrettelegger for næringslivet i Trysil. I tillegg er Trysil kommune selv både en stor næringsaktør og en storinnkjøper.

Venstre vil:

- *fortsette å ta i bruk konkurranse som virkemiddel der det er hensiktsmessig.*
- *sikre at kommunen har god kompetanse på bestiller- og utførerrollene gjennom utveksling av erfaringer med andre kommuner.*
- *gjøre Trysil kommune til en pådriver innen produktutvikling og etisk handel gjennom kommunes rolle som storinnkjøper.*
- *at alle kommunale (direkte og indirekte) kostnader skal regnes med ved anbud, slik at det sikres lik konkurranse mellom kommunale og private tjenesteleverandører.*
- *gjøre Trysil til en internasjonal FairTrade-kommune.*
- *innføre FairTrade-produkter i kommunen, og oppfordre også dagligvarebutikkene og kommunens arbeidsplasser om å ta inn flere slike produkter*

Kommunal økonomi

Venstre vil sikre kommunen økonomisk handlefrihet både på kort og lang sikt. Dette krever god budsjettstyring, nedbetaling av lån og høy kommunal egenfinansiering ved investeringer.

Venstre vil:

- *føre en ansvarlig og langsiktig økonomisk politikk.*
- *arbeide for at kommunen skal stå friere til å fastsette egne inntekter (blant annet ved eget skattøre).*
- *reducere kommunalt eierskap der dette ikke har en spesiell begrunnelse.*
- *forvalte kommunal eiendomsmasse på en forsvarlig og langsiktig måte, ta igjen vedlikeholdsetterslep og sikre langsiktig vedlikehold av kommunens verdier.*
- *ha større åpenhet og innsyn i anbudsprosesser og annen kommunal saksbehandling for å forebygge korrupsjon og styrke den kommunale revisjonen.*

Feie for egen dør

Venstre vil at kommunen skal være en seriøs aktør som både følger de reglene de setter for andre, og som ikke forskjellsbehandler eksterne aktører.

Venstre vil:

- *ha et fokus på forvaltningsetikk, slik at kommunens innbyggere opplever at det er likhet for loven, uavhengig om du er en stor eller liten aktør, eller kommunen selv.*
- *øke kommunens integritet, for deretter så slå hardere ned på brudd på for eksempel plan- og bygningsloven.*
- *gå igjennom alle deler av kommunens drift for å sikre kommunen og fellesskapets penger mot uansvarlig pengebruk og korrupsjon.*

En trygg, raus og inkluderende kommune

Venstre vil redusere fattigdomsproblemet ved å innføre en garantert minsteinntekt for alle. Som en vei mot dette, vil vi forenkle dagens byråkratiske system for ulike støtteordninger, og gjøre det enklere for folk som sliter å få den individuelle behandling og oppfølging man har behov for. Det er viktig å sikre menneskets verdighet og valgfrihet i møtet med det offentlige hjelpeapparatet. Frivillige organisasjoner og engasjerte innbyggere spiller en avgjørende rolle for kommunen, og må sikres gode rammevilkår.

Den engasjerte borgeren

Frivillige organisasjoner og engasjerte borgere gjør Trysil til en god kommune å bo i. Mangfold og bredde er viktig for trivselen til kommunens innbyggere.

Venstre vil:

- *gjøre det lettere for unge som ønsker å organisere sin egen aktivitet til å komme inn under dagens støttesystem.*
- *sikre gode rammevilkår for organisasjonslivet, og utvikle samarbeidet mellom organisasjonene og kommunen.*
- *utvikle Gammelskula slik at flere aktører kan benytte lokalet*
- *utrede mulighetene om å bygge om Hagelund til et fullverdig kulturhus, med flere scener, øvingsrom og studiomuligheter, og å sørge for at ungdom og kunstnere kan bruke disse lokalene gratis eller billig.*
- *at rockeverkstedet på sikt må gis flere øvingsrom.*

Individuelle løsninger

Venstre ønsker et godt og offensivt velferdstilbud, med målrettede tiltak og virkemidler.

Venstre vil:

- *øke sosialhjelpsatsene på en slik måte at alle som trenger støtte skal få et bedre grunnlag for selv å kunne arbeide seg ut av problemene samtidig som det tar bort behovet for små særtelser som krever omfattende saksbehandling.*
- *at alle som trenger tjenester i det kommunale hjelpeapparatet skal delta i utformingen av sin egen individuelle plan for å gjenvinne kontroll over egen livssituasjon.*
- *sikre at kontantstøtte og barnetrygd ikke fører til avkorting i sosialstøtten.*
- *forenkle de ulike støtteordningene. På sikt vil Venstre innføre en ny velferdsmodell basert på borgerlønn.*
- *kutte alt unødvendig offentlig byråkrati for å styrke kommunens økonomi og gi innbyggerne et bedre offentlig velferdstilbud.*
- *sette pasientens behov i fokus uavhengig av om en behandlingsplass tilbys av en offentlig eller privat aktør.*

Hjelp til dem som har det vanskeligst

Sosialt ansvar handler først og fremst om å hjelpe dem som har det vanskeligst. I Trysil handler dette blant annet om å hjelpe dem som sliter med rusproblemer.

Venstre vil:

- *ha flere behandlingsplasser og bedre ettervernstilbud for alkoholikere og narkomane. Ingen som ønsker avrusing skal måtte stå lenge på venteliste!*
- *sikre at alle får en individuell tiltaksplan og god oppfølging.*
- *utvikle flere og mer fleksible boligtilbud for vanskeligstilte i Trysil.*

Sjenkesteders ansvar og kommunens oppfølging

Venstre vil:

- *øke hyppigheten av kontroller av skjenke- og serveringssteder.*
- *ha nulltoleranse for steder med sjenkebevilgning som sjenker mindreårige. Brudd skal straffes med inndragelse av sjenkebevilgning i kortere eller lengre perioder.*

Psykisk helse

Mange mennesker i kommunen sliter med psykiske problemer i kortere og lengre perioder. Behovene for hjelp er svært forskjellige. Derfor er det viktig at tilbudet er bredt og allsidig.

Venstre vil:

- *at barn og unge som har psykiske problemer, må få rask og riktig oppfølging. Køene i barne- og ungdomspsykiatrien må avskaffes.*
- *gjennomføre en storstilt kompetanseheving hos alle ansatte som arbeider med psykisk helse.*

En trygg kommune

Ingen skal ha grunn til å føle seg utrygg i Trysil. Kriminalitet må forebygges og bekjempes. Trygghet betyr også styrking av personvernet og frihet fra overvåkning.

Venstre vil:

- *bekjempe all vold.*
- *rette en spesiell innsats mot vold i nære relasjoner.*
- *sikre et bedre oppfølgingstilbud til voldsrammede.*
- *redusere antall overvåkningskameraer, og skjerpe kravene for tildeling av tillatelser.*
- *opprette et personvernombud som skal sikre innbyggerne innsyn i kommunal saksbehandling, og sørge for at sensitive opplysninger ikke blir misbrukt.*
- *ha en grundig kartlegging av alle overvåkningskameraer særlig i Innbygda, med oversiktskart godt tilgjengelig for allmennheten.*
- *styrke datasikkerheten i Trysil kommune.*

Bedre eldreomsorg

Eldreomsorgen må styrkes enda mer. Alle må få nødvendig pleie og omsorg når de trenger det. For å få til dette, vil Venstre ha et bredere og mer fleksibelt tilbud som i større grad fanger opp at de eldre har ulike ønsker og behov.

Venstre vil:

- *skape et mer variert tilbud innen eldreomsorgen. Eldre må i langt større grad få mulighet til å ha innflytelse på innholdet i tjenestene de får fra det offentlige. I tillegg til å sikre gode sykehjemsplasser, må det etableres alders-/seniorhjem og flere omsorgsboliger for de som trenger et mindre pleieintensivt tilbud.*
- *styrke hjemmebaserte tjenester slik at folk med et pleiebehov, uansett aldersgruppe, slipper å flytte på institusjon for å få tilgang til pleie.*
- *Ha et større fokus på aktiviteter og kulturtilbud blant syke- og aldershjemsbeboere*
- *ha lavere terskel for å få sykehjemsplass, hjemmetjenester og andre omsorgstilbud.*
- *ha økt bemanning ved pleieinstitusjonene.*
- *sikre rekrutteringen til omsorgsyirket, blant annet ved å formidle tilbud om utdanning for ufaglærte.*

Kamp mot diskriminering

Retten til å delta på alle samfunnsarenaer må gjelde alle, uavhengig av etnisitet, religion, kjønn, seksuell legning eller nedsatt funksjonsevne. Styrket kamp mot diskriminering er nødvendig for å sikre mangfoldet og respekten for at mennesker har ulike mål, drømmer og visjoner for hva som er det gode liv for dem.

Venstre vil:

- *at kommunen må gå foran for å sikre like jobbmuligheter og motvirke diskriminering.*
- *at utesteder som diskriminerer gjestene sine umiddelbart skal miste skjenkebevillingen.*
- *sikre at personer med nedsatt funksjonsevne som ønsker det, kan få innpass i arbeidslivet.*

En skole for kunnskap og like muligheter

Skolen skal formidle kunnskap og allmenndannelse på en måte som skaper utvikling hos den enkelte og i samfunnet. For å få til dette må skolene få langt større frihet til å styre egen utvikling, og virkemidler til å rekruttere og beholde dyktige og engasjerte lærere. Ved å satse på lærerne vil skolen kunne bli en god arena for læring og personlig utvikling.

Et spennende skoletilbud

For Venstre er det viktig at Trysil kan tilby et spennende og variert skoletilbud.

Venstre vil:

- satse på en sterk offentlig skole. Alle skal ha tilgang til en god skole.
- være positiv til friskoler, særlig i grender der det offentlige ikke finner midler til å opprettholde et godt nok tilbud.
- at alle skoler skal ha universell utforming.

Sats på læreren

En god skole krever at lærere og skoleledere får tilstrekkelig faglig oppdatering og etterutdanning, og at mer av arbeidstiden kan fristilles til skoleutvikling, samarbeid og undervisning.

Venstre vil:

- gjennomføre en ordning med et kompetanseår for lærere og skoleledere som gir lærerne en mulighet til etter- og videreutdanning.
- stille økte krav til lærertetthet, og sikre at det i større grad kompenseres for skjevheter i elevgrunnet ved å tilføre ekstra lærerressurser.
- redusere byråkratiet og skjemaveldet i skoleverket, slik at mer tid kan benyttes til elevkontakt og skoleutvikling.
- blant annet styrke rådgivningstjenesten, særlig innen karriereveiledning, for å sikre elevene bedre overgang mellom grunnskole og videregående skole, noe som vil forebygge mot frafall.

Et godt skolemiljø og læringsmiljø

Skolen må styrkes for å bli en arena for felleskap. Alle elever har krav på å få opplæring som er tilpasset eget nivå og egne behov. Det bør være en selvfølge at alle elever møter faglige utfordringer.

Venstre vil:

- stille krav om at den retten alle elever har til tilpasset opplæring gjøres kjent og blir et reelt tilbud.
- bruke mer ressurser på å fange opp elever som sliter på eller utenfor skolen, for å sikre at særskilt tilrettelagt opplæring kan settes inn raskt.
- etablere et robust rådgiverteam som kan bistå skolene med bred kompetanse innen blant annet spesialpedagogikk. Rådgiverteamet skal også fungere som en støtte for lærerne i deres arbeid med å tilrettelegge opplæringen.
- øke satsningen på skolenes utearealer som arena for trivsel og fysisk aktivitet.
- kreve at det lages en egen læringsmiljøforskrift for elever i kommunen.

- *at skolene skal spille en viktig rolle i nærmiljøet og at nærmiljøet inkluderes og brukes. Skolene bør samarbeide med lokalsamfunnet om bruken av skolebygningene på kveldstid.*
- *arbeide for trygge skoleveier.*
- *ha et SFO-tilbud der vi har barneskoler.*
- *ha økt bruk av nettbasert læring og IKT i læringsarbeidet.*

Rettferdige karakterer

For Venstre er det viktig at tester i skolen først og fremst brukes for å hjelpe elever og lærere til å tilrettelegge opplæringen bedre, og at karakterer fastsettes på en mest mulig riktig og rettferdig måte.

Venstre vil:

- *at Trysil Ungdomsskole innfører mappevurdering som skal kunne bli en sentral del av karakter- og evalueringssystemet til skolen.*
- *at nasjonale prøver først og fremst skal brukes til å kartlegge elevenes forutsetninger og behov, og gjøre det enklere for lærerne å tilrettelegge opplæringen for hver enkelt elev. Prøvene må derfor gjennomføres i begynnelsen av skoleåret, og ikke brukes som en del av grunnlaget for fastsettelse av slutt karakter.*
- *at kvaliteten på de nasjonale prøvene må bli bedre, og de må forankres bedre ute på skolene.*

Hør mer på eleven

Alt arbeid i skolen bygger på gjensidig respekt mellom elever, lærere og foreldre. En god skoleutvikling krever at elevene blir hørt, og at de har reell innflytelse på egen skolehverdag.

Venstre vil:

- *gi elevene rett til individuelle studie- og arbeidsplaner som de selv er med på å utforme.*
- *sikre bedre kommunikasjon mellom elevråd, driftsstyre og elevene.*
- *sikre elevrådsrepresentantene god opplæring og at de blir bevisste sin rolle.*
- *styrke muligheten til støttespillere for elevrådene.*

Sats på yrkesutdanning

Behovet for faglært arbeidskraft er stort i Trysil, og vi må sikre bedre forhold for elever som velger et yrkesforberedende utdanningsprogram. Det må oppleves mer attraktivt for bedriftene å ta inn en lærling eller lære kandidat. Mange søkere med svake skoler resultater får i dag ikke prøvd seg i en lærebedrift fordi risikoen oppleves som for stor.

Venstre vil:

- *styrke yrkesveiledningen i skolen, og i større grad knytte denne sammen med direkte kontakt med næringslivet.*
- *ha mer praksis i de yrkesforberedende utdanningsprogrammene, særlig på videregående trinn 1, og mer fleksibilitet mellom teoretiske og praktiske fag.*
- *pålegge Trysil kommune å ta inn flere lærlinger og lære kandidater.*
- *fjerne arbeidsgiveravgiften på lærlinger og lære kandidater.*
- *tillate prøvetid for unge lærlinger slik at også de med svake resultater får en sjanse til å vise seg frem.*
- *at Utdanningsetaten har en tettere oppfølging av lærebedriftene.*

Fleksible barnehager

Rett til barnehageplass

Alle barn i alderen ett til fem år skal ha rett på et tilbud om barnehageplass som er godt faglig med utgangspunkt i barnets behov. Ikke alle foreldre har de samme ønskene og behovene i forhold til barnehage, og det må derfor gis et bredt og variert tilbud.

Venstre vil:

- *legge til rette for økt etablering av kommunale og private barnehageplasser. Trysil skal ha full barnehagedekning!*
- *gjøre det enklere å etablere familiebarnehager. Kommunen bør også bidra med praktisk veiledning i oppstartsfasen.*
- *ha lik subsidiering av private og offentlige barnehager.*
- *sikre at alle har råd til å velge barnehage for sine barn. Prisen for en barnehageplass bør variere i forhold til foreldrenes inntekt, og kommunen må jobbe for å få større mulighet til å differensiere barnehagesatsene.*
- *sørge for tilstrekkelig deltidsbarnehageplasser.*

Et sted for lek

Barnehagen skal være et sted der leken står i sentrum, men mot slutten av barnehageperioden bør barna forberedes til å begynne på skolen. Barnehagen er også en viktig arena for språkforståelse og integrering.

Venstre vil:

- *at barnehagen skal handle om lek og egenutfoldelse, men med lett preg av undervisning, for eksempel ved at barna får en grunnleggende innføring i tall og bokstaver.*
- *at barn med dårlig språkutvikling bør prioriteres i køen.*

En levende kulturkommune

Kunst og kultur er de mest sentrale uttrykk for menneskers sameksistens. Trysil har et rikt, spennende og mangfoldig kulturliv. Å styrke og videreutvikle dette mangfoldet, vil gjøre Trysil til en bedre og mer attraktiv kommune å bo i. Frivillige organisasjoner og engasjerte innbyggere spiller en avgjørende rolle for kommunen, og må sikres gode rammevilkår.

Venstre vil:

- *gi kulturpolitikken høyere prioritet og større handlingsrom.*
- *at kommunen ikke skal styre innholdet i kulturtilbudet, men skal legge til rette for at profesjonelle og amatører kan utfolde og utvikle sine kreative evner.*
- *gi kultursektoren økte ressurser, slik at kommunen kan være en aktiv og forutsigbar samarbeidspartner.*
- *at kulturpolitiske prioriteringer skal veie tyngre i arbeidet med Innbygdas utvikling.*
- *gi biblioteket ressurser til formidling av nye medier og nye teknologiske løsninger.*

Idrett for alle

Hele Trysils befolkning skal ha mulighet til å delta i idrett og friluftsliv. Dette gjelder også for dem som ikke er med i den organiserte idretten. Alle må ha mulighet til å drive aktivitet på egne vilkår og selv bestemme hvilken form og innhold aktivitetene skal ha. Samtidig skal Trysil ha gode anlegg for breddeidrett og for de som driver idrett på et høyere nivå.

Venstre vil:

- *prioritere bygging og vedlikehold av idrettsanlegg for breddeidrett.*
- *at bruk av idrettshaller skal være gratis for skoler og barnehager på dagtid.*